

עת"א 5240/02/21 - רני גלבוע טוקייר (אסיר) נגד שרות בתי הסוהר- מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

21 פברואר 2021

עת"א 5240-02-21 גלבוע(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני עותר	כב' הנשיא רון שפירא
נגד משיבים	רני גלבוע טוקייר (אסיר) ע"י ב"כ עו"ד יפעת איפ ועו"ד לוטן איפ
	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

בפני עתירת אסיר במסגרתה הוא מבקש להורות למשיב לבטל החלטתו על העברת העותר למתקן כליאה אחר.

במהלך הדיון בעתירה נטענו טענות שלא נטענו במסגרת העתירה שהוגשה וככל הנראה לא נטענו גם בפני המשיב וכן הוצגו מסמכים רפואיים שלא הוצגו בפני המשיב ולא צורפו לעתירה. כפי שעלה בדיון - נראה כי העותר טרם מיצה את ההליך המנהלי בכל הנוגע לטענות שלא פורטו בעתירה שכן מדובר בטענות ומסמכים רפואיים שלא הוצגו בפני המשיב. בנוגע לטענות חדשות יש לדחות את העתירה בשל אי מיצוי ההליך המנהלי. לא מצאתי מקום להתייחס לכל אותן טענות במסגרת פסק הדין. לעניין התנהלות דיונית זו אתיחס בתמצית בהמשך

העותר, בן 52, מרצה מאסר לתקופה של 4 שנים בגין עבירות איסור הלבנת הון, מסירת רישום כוזב, מרמה, זיוף ועוד החל מיום 31.10.19. הועבר מכלא חרמון לכלא כרמל. העותר הגיש בקשה לשחרור מטעמים רפואיים אך בקשתו נדחתה שכן הוועדה לא שוכנעה כי המשך שהייתו במאסר תסכן את חייו באופן ממשי. יחד עם זאת נקבע כי מצבו הרפואי מורכב. לטענתו הוא סובל מבעיות רפואיות רבות ואינו מקבל טיפול רפואי מתאים. נטען כי עצם היותו בכלא מעמיד אותו בסכנת חיים ממשית בשל מצבו הרפואי הרעוע. נטען כי הוחלט להעבירו לכלא כרמל מבלי לתת לו כל סיבה לכך וכי העברתו לכלא אחר נעשתה בחטף ומשיקולים זרים תוך התעמרות והתעלמות ממצבו הרפואי הקשה. נטען כי הוא שולב בחדר המונה 6 אסירים נוספים שרובים מעשנים ומרעים את מצבו הרפואי. כן נטען כי העותר נמצא בגדר אוכלוסיית הסיכון הגבוה ללקות בסיבוכי מחלת הקורונה ואף בסכנת מוות אם יידבק בנגיף. נטען כי בכלא כרמל אין חדרים ללא מעשנים ולכן הוא מבקש להחזירו לכלא חרמון להשלמת השיקום והטיפול בו הוא מצוי.

המשיב טוען כי החלטותיו לעניין העברת אסירים בין בתי סוהר מצויות בליבת שיקול הדעת המנהלי-ארגוני של המשיב, אשר לו נתון מתחם שיקול דעת רחב ביותר בכל הנוגע לניוד אסירים בין בתי הסוהר. נטען כי שיבוצם של אסירים בבתי הסוהר הינה מלאכה מורכבת שנעשית תוך בחינת כלל האסירים, אינטרסים של האסיר ושל שמירה על הביטחון, כללי הסדר והמדורג הקיים בין בתי הסוהר. נטען כי בעניינו של העותר בתאריך 27.01.21 החליטה ועדת העברות מחוזית על העברתו מכלא חרמון לכלא כרמל נוכח מצבו הרפואי והמלצת גורמי הרפואה להעבירו ליחידה עם מצב טופוגרפי המתאים למצבו. נטען כי הוא אינו מתאים מבחינה רפואית לשהייה בכלא חרמון בשל הטופוגרפיה של הכלא והמאמץ הפיזי הכרוך בכך ובמרחק של שירותי הרפואה מהאגפים. הומלץ להעבירו לכלא שבו המרחק בין האגף למרפאה קצר, ללא עליות וירידות, ללא מדרגות, וכן הומלץ לשלבו באגף בקומת קרקע, במיטה תחתונה. באשר לתנאים בהם הוא מוחזק בכלא כרמל צורפה התייחסות קצין האסירים בכלא כרמל, ממנה עולה תמונה שונה מהנטען בעתירה ולפיה העותר שובץ בתא ללא עישון לאחר שביקש זאת.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ועיינתי במסמכים שהוגשו לעיוני, הגעתי למסקנה כי אין מקום להתערב בהחלטת המשיב לעניין העברתו של העותר לכלא כרמל, שכן לא נפל בהחלטה פגם המצדיק התערבות.

למשיב שיקול דעת מרבי בכל הנוגע למקום מאסרו של האסיר, כגוף שאחראי על הביטחון, המשמעת והאבטחה בבית הסוהר [רע"ב 8858/15 סיבוני נ' שב"ס (03.08.2016)]. לצד זאת יש לזכור כי על המשיב, ככל רשות שלטונית, מוטלת החובה להפעיל סמכותו באופן סביר ומשיקולים ענייניים בלבד. לאסיר, ככל אדם, יש זכות כי ההחלטה של הרשות בעניינו לא תתקבל משיקולים זרים ולא תפלה אותו לרעה [רע"ב 8858/15 הנ"ל].

בכל הנוגע לטענות העותר בדבר סכנה לחייו בשל השהייה בבית הכלא - ועדת העברות בחנה את עניינו של העותר לאחרונה וקבעה ששהותו בכלא אינה מהווה סכנה לחייו. העברתו לכלא כרמל בוצעה בשל שיקולים רפואיים. מדובר בשיקולים שנמצאים בליבת שיקול הדעת של המשיב. לא מצאתי כי מדובר בהחלטה בלתי סבירה שנפל בה פגם המצדיק את התערבותו של בית המשפט.

הערות להתנהלות הדיונית:

ב"כ העותר הציגו בדיון בפני טענות ומסמכים שלא הוצגו בפני המשיב וב"כ ולכן אלה טרם נבחנו על ידי המשיב. בהיבט הדיוני לא היה מקום להעלות טענות אלו במסגרת הערעור וממילא שב"ס גם לא יכל היה להתייחס לאותן טענות, שלא נטענו מבעוד מועד וכפועל יוצא לא נבחנו ע"י ב"כ המשיב בטרם הדיון בבית המשפט. מדובר בחריגה מסדרי הדין הדיוניים שדי בה כדי לדחות על הסף את הטענות החדשות והסעד המתבקש על בסיסן.

מעבר להיבט הדיוני - התנהלות זו גם מהווה פגיעה מהותית בסדרי ההליך המנהלי החמייב פניה מסודרת לרשות המנהלית בטרם פניה לבית משפט. כי הרי מהותו של ההליך המנהלי הוא בחובת הרשות המנהלית לשיקול ולבחון את הנושא שבפניה על בסיס מכלול נתונים ולגבש החלטה נהלית ראויה. רק לאחר מיצוי ההליך אצל הרשות המנהלית

קמה האפשרות לעתור לבית משפט בטענה המופנית כנגד הרשות המנהלית. פניה לבית משפט בטרם פניה מוקדמת לרשות המנהלית מהווה עתירה מוקדמת. די בכך כדי להצדיק דחית עתירה על הסף בשל אי מיצוי ההליך המנהלי [ראו: בג"ץ 7931/20 חליל סאנע נ' שר הפנים (08.02.2021)].

במקרה שבפני העלו ב"כ העותר טענות חדשות במהלך הדיון. טענות שלא נטענו כלל בכתב העתירה וחמור מכך - לא נטענו בפני הרשות המנהלית. התנהלות דיונית זו מבססת טעם לדחיית העתירה על הסף הן בשל כשל דיוני והן בשל חסר מהותי.

ככל שיש לעותר נתונים שלא נשקלו ע"י גורמי שב"ס, בין אם חדשים ובין אם כאלו שלא היו ידועים בזמן קבלת ההחלטות בעניינו אצל גורמי שב"ס, יפנה העותר במישרין או באמצעות ב"כ למשיב וישטח את טענותיו ויציג מסמכים התומכים בטענותיו, ככל שיש כאלו. גורמי המקצוע והפיקוד בשב"ס יבחנו את הטענות ותינתן החלטה ע"י הגורם המוסמך.

כך גם לגבי הטענה בדבר שיבוצו של העותר לתא שבו אסירים המעשנים, דבר שלטעמת העותר פוגע בבריאותו. העותר יפנה בבקשה מתאימה לגורם המוסמך בכלא בו הוא שוהה (יוער כי ממסמכים שהוצגו בפני נראה כי נושא זה כבר טופל. בכל מקרה פתוחה הדרך לפנות בהליך המתאים לגורם המוסמך).

בסיכומו של דבר, העתירה נדחית. לעותר פתוחה הדרך לפנות בהליך הנכון לגורמים המוסמכים ולהציג בפניהם טענות חדשות, ככל שיש. אלו יבחנו כנדרש.

המזכירות תעביר עותק לב"כ הצדדים ולעותר באמצעות שב"ס.

ניתן היום, ט' אדר תשפ"א, 21
פברואר 2021, בהעדר הצדדים.
רון שפירא, נשיא